Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/718

23.3.2026.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2026/718

(2026. gada 20. marts),

ar ko nosaka noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1735 piemērot attiecībā uz vidiskās ilgtspējas prasību minimumu publiskā iepirkuma procedūrās, kurām ir saistība ar noteiktām neto nulles emisiju tehnoloģijām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1735 ([1]) (2024. gada 13. jūnijs) par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1724, un jo īpaši tās 25. panta 5. punktu,

tā kā:

(1) Regula (ES) 2024/1735 nosaka pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju un šo tehnoloģiju galveno komponentu izgatavošanas jaudu, arī tādā veidā, kas ar publisko iepirkumu stimulē pieprasījumu pēc vidiski ilgtspējīgām un noturīgām neto nulles emisiju tehnoloģijām.

(2) Regula (ES) 2024/1735 prasa, lai Komisija precizē, kādas ir minimālās obligātās prasības, kas publiskā iepirkuma procedūrās, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/23/ES ([2]), 2014/24/ES ([3]) vai 2014/25/ES ([4]), pastāv attiecībā uz vidisko ilgtspēju, ja līgumu priekšmets ir neto nulles emisiju tehnoloģijas, kas uzskaitītas Regulas (ES) 2024/1735 4. panta 1. punkta a)–k) apakšpunktā, vai ja runa ir par būvdarbu līgumiem un būvdarbu koncesijām, kurās iepriekš minētās neto nulles emisiju tehnoloģijas ir iekļautas.

(3) Regula (ES) 2024/1735 prasa, lai Komisija šīs minimālās obligātās prasības precizē ar īstenošanas aktu, kas jāpieņem līdz 2025. gada 30. martam. Ņemot vērā Regulas (ES) 2024/1735 publiskā iepirkuma noteikumu tvērumu gan iekļauto neto nulles emisiju tehnoloģiju, gan potenciāli apsveramo minimālo vidiskās ilgtspējas prasību ziņā, bija vajadzīga apjomīga kartēšana un analīze, tāpēc nolikto termiņu nebija iespējams ievērot.

(4) Šajā regulā būtu jāaptver vidisko ilgtspēju skarošās minimālās prasības, kas saistītas ar konkrētām neto nulles emisiju tehnoloģijām, proti, sauszemes vēja enerģijas un atkrastes vēja enerģijas tehnoloģijām, un jāpatur prātā, ka neto nulles emisiju tehnoloģiju iepirkumam būtu piemērojami saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1735 25. pantu paredzētie noteikumi, izņemot ja šādu iepirkumu izmanto, lai īstenotu projektus, kuru slēgšanas tiesības, pildot Regulas (ES) 2024/1735 26. pantu, piešķirtas atjaunīgās enerģijas izsoļu kontekstā.

(5) Minētajām minimālajām prasībām vienkāršības un īstenošanas viegluma labad būtu jābalstās uz Savienības pašas vai Savienības atzītu metodiku un mērīšanas metodēm, kas ir piemērojamas neto nulles emisiju tehnoloģijām un aptver attiecīgās vidiskās dimensijas. Pašlaik ievērojamam skaitam neto nulles emisiju tehnoloģiju šādas metodikas un mērīšanas metožu nav. Vairākos gadījumos metodika tiek gatavota un vēlākā laikā varētu kļūt šajā kontekstā izmantojama. Tas ierobežo tvērumu, kādu spēj nodrošināt nulles emisiju tehnoloģijas, kuru minimālās vidiskās ilgtspējas prasības būtu jānosaka ar šo regulu.

([1]) OV L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).
([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).
([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

(6) Turklāt, tā kā vidiskās ilgtspējas prasības siltumsūkņu publiskajam iepirkumam jau ir noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2023/1791 ([5]) 7. panta 1. punktā, Komisijas Deleģētajā regulā (ES) Nr. 811/2013 ([6]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1369 ([7]) 7. panta 2. punktā, šai regulai siltumsūkņi nebūtu jāaptver.

(7) Līdzīgā veidā piešķiršanas kritēriji, kas saistīti ar vidisko ilgtspēju bateriju vai baterijas saturošu ražojumu publiskajā iepirkumā, tiks noteikti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/1542 ([8]) 85. panta 3. punktu. Tāpēc šai regulai baterijas nebūtu jāaptver.

(8) Attiecībā uz fotoelementu tipa ražojumiem iespējami īstenošanas pasākumi tiek gatavoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/125/ES ([9]) un Regulu (ES) 2017/1369, un tas nozīmētu obligātus publiskā iepirkuma noteikumus, kuri līdzinātos siltumsūkņiem izvirzītajiem noteikumiem.

(9) Ar oficiālu publisko iepirkumu vēja tehnoloģijas ievieš visai mazos apjomos, tomēr dažos tirgos līgumslēdzēji varētu vējturbīnas iepirkt publiskā procedūrā. To mēdz darīt, ja uz līgumslēdzēju attiecas Direktīva 2014/25/ES un ja tirgus nav tieši pakļauts konkurencei un tāpēc Direktīvas 2014/25/ES 34. pantā paredzēto izņēmumu nepiemēro.

(10) Vējturbīna sastāv galvenokārt no tērauda un dzelzs, tāpēc reciklējami ir 80–95 % no turbīnas kopējās masas, bet daži komponenti tomēr ir problemātiski. To var teikt par lāpstiņām, kas veido aptuveni 15 % no vējturbīnas masas. Parasti lāpstiņas satur kompleksus kompozītmateriālus – armētu šķiedru un polimēru matricas kombināciju. Tāpēc no visām vējturbīnas sastāvdaļām tieši lāpstiņu reciklējamību palielināt ir visgrūtāk ([10]). Tiek lēsts, ka kompozītu atkritumu apjoms, ko veido no ekspluatācijas izņemtu vējturbīnu lāpstiņas, līdz 2040. gadam būs sasniedzis 400 000 tonnu ([11]).

(11) Tikmēr uzņēmumi un pētniecības iestādes izstrādā reciklēšanas paņēmienus un pēta, kāds materiālu sastāvs un turbīnu dezekspluatēšanas process varētu uzlabot vējturbīnu lāpstiņu reciklējamību, t. i., reciklēšanas potenciālu ražošanas posmā. Lai vējturbīnu apritīgums varētu būt pilnīgs, ir lietderīgi iekļaut minimālo prasību par lāpstiņu reciklējamību. Šāda minimālā prasība stimulēs gan pieprasījumu pēc reciklējamām lāpstiņām, gan šajā jomā notiekošo pētniecību un izstrādi. Ņemot vērā tehnoloģiju attīstības pašreizējo stadiju, šķiet lietderīgi noteikt vērienīgu, bet reālistisku 70 % minimumu.

(12) Eiropas standarts EN 45555:2019 ietver ar enerģiju saistītu ražojumu reciklējamību nodrošinošas metodes un tāpēc būtu jāizmanto arī vējturbīnu lāpstiņu reciklējamības novērtēšanā.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/1791 (2023. gada 13. septembris) par energoefektivitāti un ar ko groza Regulu (ES) 2023/955 (pārstrādāta redakcija) (OV L 231, 20.9.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

([6]) Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 811/2013 (2013. gada 18. februāris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/30/ES papildina attiecībā uz telpu sildītāju, kombinēto sildītāju, telpu sildītāja, temperatūras regulatora un saules enerģijas iekārtas komplektu un kombinētā sildītāja, temperatūras regulatora un saules enerģijas iekārtas komplektu energomarķējumu (OV L 239, 6.9.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2013/811/oj).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1369 (2017. gada 4. jūlijs), ar ko izveido energomarķējuma satvaru un atceļ Direktīvu 2010/30/ES (OV L 198, 28.7.2017., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1542 (2023. gada 12. jūlijs) par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK un Regulu (ES) 2019/1020 un atceļ Direktīvu 2006/66/EK (OV L 191, 28.7.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1542/oj).

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/125/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem (OV L 285, 31.10.2009., 10. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([10]) Eiropas Komisija, *Science for Policy Brief, Wind energy circularity challenges*, dokuments izgūts no https://setis.ec.europa.eu/document/download/6dfe5811-a603-42da-8298-2cc636ae1579_en?filename=JRC131723_wind_energy_circularity_challenges_v7.pdf&prefLang=pt redakcijā, kāda bija 2025. gada 1. jūlijā.

([11]) *WindEurope: Accelerating Wind Turbine Blade Circularity*, dokuments izgūts no https://windeurope.org/wp-content/uploads/files/about-wind/reports/WindEurope-Accelerating-wind-turbine-blade-circularity.pdf redakcijā, kāda bija 2025. gada 1. jūlijā.

(13) Tā kā EN 45555:2019 prasa izmantot mūsdienīgas tehnoloģijas, jaunu un inovatīvu lāpstiņu reciklēšanas tehnoloģiju izstrādes nolūkos attiecīgi jākoriģē prasītais tehnoloģiju gatavības līmenis. Tehnoloģiskās gatavības līmeņu definīcija ir dota Komisijas lēmumā C(2014) 4995 ([12]). Pēc šīs definīcijas par tādu, kas ir piemērots inovatīvu lāpstiņu reciklēšanas tehnoloģiju atbalstam, var uzskatīt tehnoloģiju gatavības sesto (6.) līmeni, kas nozīmē, ka tehnoloģija ir sevi pierādījusi attiecīgā vidē.

(14) Lai gan EN 45555:2019 prasa, lai lāpstiņu reciklēšanas tehnoloģijas būtu ekonomiski dzīvotspējīgas jau tagad, attiecībā uz ģeogrāfiskajiem apgabaliem, kur lāpstiņu reciklēšanas industrija vēl tikai veidojas, var būt vajadzīga elastība. Tāpēc līgumslēdzējas iestādes var šo prasību pielāgot, piemēram, akceptējot tehnoloģijas, par kurām tiek prognozēts, ka ekonomiski dzīvotspējīgas attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā tās kļūs vējturbīnu ekspluatācijas mūža laikā.

(15) Dažādi lāpstiņu reciklēšanas veidi, piemēram, ķīmiska separēšana, termiska separēšana vai mehāniska smalcināšana, var ievērojami atšķirties pēc tā, cik lielā mērā materiāls šādi tiek saglabāts. Tāpēc reciklējamības rādītāja aprēķināšanas vajadzībām līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji var pieprasīt, lai tiktu novērtēts, kāda ir reciklējot saglabātā materiāla kvalitāte.

(16) Šīs regulas piemērošanas nolūkā līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem būs savās procedūrās jāievieš būtiskas izmaiņas, un tāpēc, lai dotu līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem minēto izmaiņu ieviešanai vajadzīgo laiku, šīs regulas piemērošana būtu jāatliek. Minimālās prasības, kas šajā regulā noteiktas attiecībā uz vidisko ilgtspēju, piemēro 2026. gada 30. jūnijā vai vēlāk sāktām publiskā iepirkuma procedūrām, uz kurām attiecas Regulas (ES) 2024/1735 25. panta 1. punkts.

(17) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Publiskā iepirkuma padomdevējas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

Šī regula precizē, kāds ir Regulas (ES) 2024/1735 25. panta 1. punktā paredzētais vidiskās ilgtspējas prasību minimums.

2. pants

Sauszemes vēja enerģijas un atkrastes vēja enerģijas tehnoloģijas

1. Sauszemes vēja enerģijas un atkrastes vēja enerģijas tehnoloģijās izmantoto vējturbīnu lāpstiņu reciklējamības rādītājs ir vismaz 70 %. Reciklējamības rādītāju aprēķina kā relatīvo reciklējama materiāla svaru. Vējturbīnu lāpstiņu reciklējamības rādītājs jāpierāda ne vēlāk kā līdz ar līguma izpildes pabeigšanu.

2. Šā panta 1. punktā noteiktā prasība var būt līguma izpildes klauzula Direktīvas 2014/24/ES 70. panta un Direktīvas 2014/25/ES 87. panta nozīmē, kā arī Direktīvas 2014/23/ES vispārējo principu nozīmē vai var būt tehniska specifikācija Direktīvas 2014/23/ES 36. panta, Direktīvas 2014/24/ES 42. panta vai Direktīvas 2014/25/ES 60. panta nozīmē.

3. Šo pantu īsteno objektīvi, nediskriminējoši un pārredzami un ievērojot Savienības starptautiskās saistības.

([12]) Komisijas Īstenošanas lēmums, ar kuru groza Īstenošanas lēmumu C(2013) 8631, ar ko pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014–2020) īstenojošās īpašās programmas satvarā pieņem 2014.–2015. gada darba programmu.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

To piemēro no 2026. gada 30. jūnija.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2026. gada 20. martā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN